

SU | GENDER SABANCI ÜNİVERSİTESİ
TOPLUMSAL CİNSİYET VE KADIN ÇALIŞMALARI
MÜKEMMELİYET MERKEZİ

SU Gender

Etkinlik Bülteni

2017 / Sayı: 5

SU Gender Etkinlik Bülteni

2017 / Sayı: 5

İçindekiler

Merhaba.....	2
Gender Forum'dan Su Gender'a.....	5
Konferans ve Ödüller.....	6
Araştırma ve Yayınlar.....	9
8 Mart Etkinlikleri.....	13
Mor Sertifika Programı.....	16
Cins Adımlar: Toplumsal Cinsiyet ve Hafıza Yürüyüşleri.....	22
Kampüs Etkinlikleri.....	25
Toplumsal Cinsiyet Farkındalık Eğitimleri ve Buluşmaları.....	26

MERHABA

2017 SU Gender'ın bir yandan yeni sulara açılırken, bir yandan da varolan programlarını güçlendirdiği ve zenginleştirdiği, merkez olarak yeniden yapılandığı, üniversite içinde ve dışında etkinliğini artırdığı ve çok sayıda yeni paylaşım alanı açtığı bir yıl oldu. Tüm bu süreçleri, katkıları, destekleri ve katılımları ile mümkün kılanlara minnettarız!

Yılın ilk güzel haberlerinden biri **Toplumsal Cinsiyet Doktora Programı**'nın karar ve onay süreçlerinin tamamlanmasıydı. Türkiye'de bu alanda İngilizce eğitim verecek olan ilk uluslararası doktora programı, Eylül 2017'de öğrenci kabul etmeye başladı. Doktora programıyla eş zamanlı olarak aramıza katılan Ayşecan Terzioğlu ve Zeynep Gülrü Göker ile toplumsal cinsiyet çalışmaları alanında araştırma potansiyelimizi daha da genişletmiş ve zenginleştirmiş olduk.

2017 yılında araştırma alanında attığımız bir başka önemli adım **Şirin Tekeli Araştırma Ödülü**'nü hayata geçirmek oldu. Türkiye'de toplumsal cinsiyet çalışmalarının ve feminist hareketin öncü isimlerinden Şirin Tekeli'nin Haziran ayındaki acı kaybı üzerine İsveç Başkonsolosluğu'nun desteğiyle başlattığımız Şirin Tekeli Araştırma Ödülü, ilk yıldan yoğun ilgi gördü.

2014'te İstanbul Kadın Müzesi ile birlikte düzenlediğimiz Akademide Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Uluslararası İyi Örnekler Sempozyumu'nun açılış konuşmasını Şirin Tekeli'den istemiştik. O konuşmada, 1914'te açılan ve kadınların yükseköğrenime adım atmasını mümkün kılan İnâs Darülfünunu'nu şöyle anlatıyordu Şirin Tekeli:

"Türkiye bundan 100 yıl önce, üniversiteye ilk kadın öğrencileri kabul etmişti. O sırada Birinci Dünya Savaşı başlamıştı. Kuşkusuz daha önce elit ailelerin kızlarından Batı'ya giden ve orada antropoloji, tarih gibi konularda öğrenim alan kadınlar da olmuştu. Ama küçücük bir azınlıklardı. Önemli olan, bu topraklarda, dünya feminist hareketiyle dirsek temasında olan Osmanlı Kadın Hareketi'nin sürdürdüğü mücadelenin ilk zaferlerinden biri olan, 1914'te İstanbul Üniversitesi'ne ilk kadın öğrencilerin kabul edilmesi kararıydı. Kadınların tarihine ve yüzyıllık kazanımlarına saygıyla..."

100 yıl sonra benzer bir tarihi kendisi yazacaktı. Nasıl ki İnâs Darülfünunu, yani ilk kadın üniversitesi, üniversite dışındaki kadınların yoğun çalışmaları ve mücadeleleri sonunda kurulmuşsa, Türkiye'de toplumsal cinsiyet çalışmaları da önce üniversite dışında yeşerdi ve kurumsallaştı. Şirin Tekeli'nin kendisi de pek çok kurumsallaşma sürecinin itici gücüydü. Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi'nden Mor Çatı'ya, KADER'den Winpeace'e birbirinden önemli kurumların hayat bulmasına önyak olarak, çevirdiği, derlediği ve yazdığı kitaplarla hepimize yeni pencereler açarak, akademi dışında çok dinamik ve yaratıcı bir hayat kurmayı başardı. Ve bütün bunları çok mütevazı bir yerden, sahiplenmeyi değil başkalarına alan açmayı esas alarak, birlikte yürümenin ve büyümenin değerini hepimize göstererek yaptı. Şirin Tekeli'nin bıraktığı zengin mirasın yaşaması, paylaşılması ve çeşitlenmesine katkıda bulunmak amacıyla hayata geçirdiğimiz Şirin Tekeli Araştırma Ödülü ile Türkiye'de toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmaları alanında araştırma yapanları bir araya getirecek besleyici ve ilham verici bir alan açmayı umuyoruz.

2010'dan bu yana vermeyi sürdürdüğümüz **Dicle Koğacıoğlu Makale Ödülü**, bu yıl Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi ile birlikte düzenlediğimiz Ferhunde Özbay anmasıyla birleşince yeni bir anlam kazandı. Türkiye'den Tunus'a, Diyarbakır'dan Çanakkale'ye, İzmir Limontepe'den Rize Fındıklı'ya, hayatın çok farklı alanlarda kadınların hikâyelerinin peşinden koşan genç araştırmacıların heyecanlı sunumları hepimize umut verdi. Türkiye'de sosyoloji ve toplumsal cinsiyet çalışmalarına ayrı ayrı çok önemli katkılar yapmış olan Ferhunde Özbay ve Dicle Koğacıoğlu hakkında konuşanların en çok kullandıkları kelimeler cesaret, heyecan, tutku ve neşeydi. Güzel gülüşleri, sıcacık dostlukları, cesaretleri, heyecanları ve hayatı anlama tutkuları yolumuzu aydınlatmaya devam etsin...

Her yıl düzenlediğimiz **8 Mart etkinlikleri** 2017'de bir aya yayılan, her anlamda besleyici ve ilham verici bir programa dönüştü. Üniversite çalışanları, öğretim üyeleri ve öğrencilerin katılımları ve 8 Mart cümleleriyle oluşturduğumuz çok dilli görseller bize bütün bir yıl boyunca umut aşıladı, birlikte yaratmanın güzelliğini hatırlattı.

Birlikte yaratmanın ve uzun yıllar süren işbirliklerinin güzelliğini ve

gücünü hatırlatan bir diğer etkinlik, Mayıs ayında düzenlediğimiz uluslararası “**Toplumsal Cinsiyet ve Barış Konferansı**” idi. Bu alanda çok sayıda çığır açıcı yayın yapmış, kadınların dünyanın farklı yerlerinde yürüttükleri barış çalışmalarını kitaplarıyla bizlere ulaştırmış olan feminist araştırmacı Cynthia Cockburn’un onuruna düzenlediğimiz konferans, Kıbrıs’tan İrlanda’ya, Bosna’dan Amerika Birleşik Devletleri’ne, Türkiye’den Güney Afrika’ya, İsrail ve Filistin’den Macaristan’a uzanan geniş bir coğrafyada Cynthia Cockburn ile ortak çalışmalar yürütmüş araştırmacıları İstanbul’da bir araya getirdi.

10 yıldır Sabancı Vakfı’nın desteğiyle sürdürdüğümüz **Mor Sertifika Programı** için 2017 çok özel bir yıl oldu. Programın 10. Yılıni, öğretmenlerin ilham veren yolculuklarına dayanan bir belgesel ve 10 Yılın Hikâyesi başlıklı bir sözlü tarih kitabıyla kutlamakla kalmadık, Mor Sertifika’nın liselerden eğitim fakültelerine, ilkokullara, sivil toplum kuruluşlarına kanat açan, İstanbul’dan İzmir ve Ankara’ya doğru yol almaya başlayan, yeni malzemeler üreten bir programa doğru evrilmesine hep birlikte el verdik. Mor Dosya çerçevesinde üretilen toplumsal cinsiyet odaklı eğitim materyallerinin 2018’e damga vuracaklarını şimdiden öngörmek mümkün!

Cins Adımlar Programı, yıl boyunca yüzlerce katılımcıyı Beyoğlu ve Kadıköy yürüyüşlerinde ve Cins Söyleşi’lerde bir araya getirdi; her gün yürüdüğümüz sokakları toplumsal cinsiyet gözünden yeniden tanıtmaya ve her adımda şaşırtmaya, ufuk açmaya devam etti. 2018’in hediyelerinden biri yenilenmiş bir Balat yürüyüşü olacak gibi duruyor!

SU Gender olarak yürüttüğümüz eğitim programları 2017’de daha da çeşitlendi. Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu’nun BM Nüfus Fonu ortaklığında yürüttüğü “**İş Dünyası Aile İçerisine Karşı**” (BADV) projesi çerçevesinde üç ilde 20’den fazla şirkete verdiğimiz eğitimlerin yanı sıra çeşitli uluslararası şirketlerin çalışanlarına toplumsal cinsiyet eşitliği programları düzenledik. Bu yılki Yetişkin Eğitimi dizimizin başlığı **Sinema ve Edebiyat** oldu. Raoul Wallenberg Enstitüsü işbirliğiyle farklı üniversitelerden doktora ve yüksek lisans öğrencilerine yönelik tasarlayıp hayata geçirdiğimiz **Sosyal Araştırmalarda Toplumsal Cinsiyet Eğitimi**’ni önümüzdeki yıllarda da sürdürmeyi umuyoruz.

2017 aynı zamanda bir araştırma merkezi olarak yeniden yapılanma yolunda önemli adımlar attığımız bir yıl oldu. İlk **Uluslararası**

Danışma Kurulu toplantımız Rektör Ayşe Kadioğlu'nun da katılımıyla Minerva Palas'ta gerçekleşti ve tüm yıl boyunca Danışma Kurulu üyelerimizden birbirinden faydalı öneriler, fikirler ve destekler aldık. 31 Mayıs'ta Sakıp Sabancı Müzesi'nde düzenlediğimiz merkez tanıtım toplantısına sivil toplum kuruluşlarından iş dünyasına, üniversitelerin kadın çalışmaları merkezlerinden gazete ve medya kuruluşlarına kadar çok geniş bir katılım oldu; 2017'nin ikinci yarısında hayata geçirmeye başladığımız yeni işbirliklerinin bazılarının ilk adımları bu buluşmada atıldı. Üniversite çalışanlarına yönelik olarak Sabancı Üniversitesi Tuzla Kampüsünde gerçekleştirdiğimiz tanıtım toplantısı ise rekor bir katılımı 95 kişiyi bir araya getirdi ve bize hem çalışmalarımızı mümkün kılan ve destekleyen üniversite çalışanlarına teşekkürlerimizi sunma, hem de yürüttüğümüz çalışmaların üniversitedeki yankılarını daha yakından görme fırsatı verdi. Katılımcılardan birinin "SU Gender candır" sözü kulaklarımızda çınlamaya ve bize güç vermeye devam ediyor! Başka bir katılımcının 8 Mart cümlesinde bize hatırlattığı gibi: "birlikte güçlüyüz"!

2017 boyunca yaptığımız tanıtım ve paylaşım toplantılarına ev sahipliği yapan, katkılarıyla ve desteğiyle bize her daim güç ve ilham veren Sabancı Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı ve her programımızı yakından takip ederek etkinliklerimizi ufuk açan konuşmalarıyla zenginleştiren Sabancı Üniversitesi Rektörü Ayşe Kadioğlu başta olmak üzere Genel Sekreterlikten ALP'e, Fakültelerden diğer Merkez ve Forumlara, BAGEM'den Toplumsal Duyarlılık Projeleri'ne, Kurumsal İletişim'den Mali İşler'e, İnsan Kaynakları'ndan Kurumsal Gelişme'ye, Sabancı Üniversitesi'nin tüm birimlerine, çalışanlarına, öğretim üyelerine ve öğrencilerine verdikleri destek ve yaptıkları sayısız katkı için şükranlarımızı sunuyoruz. SU Gender'ı hep birlikte var ediyoruz, yaşıyoruz, çoğaltıyoruz!

Önümüzdeki yıl tüm Sabancı Üniversitesi öğretim üyesi, öğrencisi ve çalışanlarının SU Gender'da daha da aktif olmalarını diliyoruz!

Akademik çalışmalarını Avrupa üniversitelerinde sürdürecektir olan İlker Birbil ve Işık Özel'e, Gender Forum ve SU Gender'a yıllardır yaptıkları birbirinden değerli katkı için yürekten teşekkür ediyor, "yolunuz açık olsun" diyoruz! 2018 itibarıyla Kadir Has Üniversitesi Rektörü olmak üzere üniversitemizden ayrılan Rektör Yardımcısı Sondan Durukanoğlu Feyiz'e ise verdiği sıcak destek ve paylaştığı ilham verici hikâyeler için ne kadar teşekkür etsek azdır.

Ayşe Kadioğlu, çok zor bir zamanda, kısa sayılabilecek bir süre rektörlük yaptı ama bu zamanı öyle çoğalttı, öyle güzel tohumlar ekti ve arkasında öyle güzel izler bıraktı ki, hayranlık ve şükranla uğurluyoruz kendisini...

Bu yıl boyunca Mor Sertifika ve Mor Dosya'ya çok kıymetli katkılar sunan Rektör Yardımcısı Zehra Sayers'e, şimdiden STEM ve toplumsal cinsiyet alanında bize yeni ufuklar açan Rektör Yardımcısı Şirin Tekinay'a ve Ocak ayında aramıza yeniden katılan Sabancı Üniversitesi Rektörü Hasan Mandal'a "hoşgeldiniz" diyor, sıcak destekleri için yürekten teşekkür ediyoruz!

2018'de toplumsal cinsiyet çalışmalarının hem bir araştırma alanı, hem de bir paylaşım ve dönüşüm alanı olarak daha da gelişmesini umuyor, üniversite içinden ve dışından tüm dostlarımızla birlikte yeni alanlar açmayı ve hep birlikte açtığımız alanları genişletmeyi yürekten diliyoruz. Türkiye'nin - ve dünyanın - buna çok ihtiyacı var!

Birlikte yarattığımız tüm güzelliklerden güç, ilham ve umut aldığımız bir 2018'e...

Ayşe Gül Altınay

GENDER FORUM'DAN SU GENDER'A...

Sabancı Üniversitesi'nde cinsiyet çalışmaları yeni bir döneme girdi

2006'dan bu yana Sabancı Üniversitesi'nde toplumsal cinsiyete dair çalışmalar yürüten ve 2010'da Forum olan SU Gender, 2015'te Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti tarafından Mükemmeliyet Merkezi olarak, 2016 yılında ise YÖK tarafından Uygulama ve Araştırma Merkezi (UYGAR) olarak tanındı. 2017'den bu yana yolumuza SU Gender olarak devam ediyoruz. Merkezimizin tanıtım toplantısını, 31 Mayıs 2017 Çarşamba akşamı Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi'nde gerçekleştirdik.

Mütevelli Heyeti Kurucu Başkanı Güler Sabancı ve Sabancı Üniversitesi Rektörü Ayşe Kadioğlu'nun ev sahipliğinde gerçekleştirilen etkinliğimizin açılış konuşmalarını Ayşe Kadioğlu ve SU Gender Direktörü Ayşe Gül Altınay yaptı. Bu konuşmalarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin Sabancı Üniversitesi'nin ilkeleri açısından önemine değinilirken SU Gender tarafından yürütülen çalışmalar aktarıldı.

Açılış konuşmalarının ardından, Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Ayşe Öncü'nün kolaylaştırıcılığındaki panele geçtik. SU Gender Danışma Kurulu Üyelerinin katıldığı panelde Boğaziçi Üniversitesi'nden Yeşim Arat, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden Kenan Çayır, İstanbul Kadın Müzesi Küratörü Meral Akkent, KAGİDER Başkanı Sanem Oktar ve yazar Karin Karakaşlı kısa birer konuşma yaptı. Her bir konuşmacı hem kendi hayatlarında hem de çalıştıkları alanda toplumsal cinsiyet farkındalığının önemine ve yarattığı dönüşüme değindi. Etkinlikte akademi, sivil toplum ve iş dünyasından davetliler bir araya gelerek toplumsal cinsiyet üzerine tartışma fırsatı buldu.

KONFERANS VE ÖDÜLLER

Toplumsal Cinsiyet ve Barış Konferansı

SU Gender olarak her yıl düzenlediğimiz uluslararası konferanslara 2017’de “Toplumsal Cinsiyet ve Barış Konferansı” ile devam ettik. Toplumsal cinsiyet, militarizm ve barış üzerine çığır açıcı araştırmalar yapmış olan **Cynthia Cockburn**’un onuruna düzenlenen konferans, 6-7 Mayıs’ta Minerva Palas’da gerçekleşti.

Avrupa, Amerika, Ortadoğu ve Türkiye’nin çeşitli illerinden konuyla ilgili çalışan yüzün üzerinde akademisyen, araştırmacı ve aktivistin katıldığı iki günlük konferansta 10 oturum yer aldı. Dünya genelinde kadınların barış mücadeleleri, Türkiye ve Suriye’deki durum, siyaset, eğitim, adalet ve hafıza gibi konularda düzenlenen oturumlarda yaklaşık 30 konuşmacı sunum yaptı.

Açılış konuşmalarını Ayşe Betül Çelik ve Ayşe Gül Altınay’ın yaptığı konferans, Cynthia Cockburn tarafından toplantıya özel olarak kaydedilen video ile başladı. Konferansta toplumsal cinsiyet çalışmalarının önemli isimlerinden Cynthia Enloe ve BM barış süreçlerinde aktif olarak yer alan Vanessa Farr da konuşmacı olarak yer aldı. Ayrıca, Rela Mazali, Elissa Helms, Maria Hadjipavlou, Arlene Avakian ve Andrea Petö gibi bu alanda önemli araştırmalar ve yayınlar yapmış isimler de sunumlarıyla konferansa katkıda bulundu.

Dicle Koğacıoğlu Makale Ödülü ve Konferansı

Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi ile birlikte yürüttüğümüz ve 2017 yılında sekizinci kez sahiplerini bulan *Dicle Koğacıoğlu Makale Ödülleri*, her yıl olduğu gibi ödül alan genç araştırmacıların çalışmalarını sundukları, Ayşe Öncü'nün kolaylaştırıcılığını yaptığı bir panel eşliğinde 23 Aralık Cumartesi günü verildi. 2017'de ödül kazanan ve katkıları dolayısıyla teşekkür sunulan makaleleri aşağıda görebilirsiniz.

Dicle Koğacıoğlu
Makale Ödülü

VIII. Dicle Koğacıoğlu Makale Ödülleri (2017)

1. Gizem Türkaslan "Siyasetin Kıskaçında: Tunus ve Türkiye'de Kadın Örgütleri ve Vatandaşlık Eylemleri"

1. Leyla Bektaş "Anneler Ne Yapar, Kızları Ne İster? İki Nesil Kadın Anlatılarında Bir Gecekondu Mahallesi"

3. Yeşim Mutlu ve Mehtap Tosun "Mesafeleri Aşan Sessizlik: Diyarbakır'dan Çanakkale'ye Güvenlik Anlatıları"

3. Özlem Şendeniz "Bahçeden Pazara: Pazarcı Kadınların Anlatımları ile Fındıklı Kadınlar Pazarı"

Teşekkür:

Göksenin Abdal "Yalçın Tosun Öykülerinde LGBTİ Kimliklerinin İnşası"

Semih Evciman "Türkiye'de Zorunlu Askerlik Bağlamında Vatandaşlık, Milliyetçi-Militarist (Hegemonik) Erkeklik, 'Sakatlık'-Gazilik ve Yazı Tura Örneği"

Ferhunde Özbay'ın Anısına...

Dicle Koğacıoğlu Makale Ödülü sunularının yer aldığı panelin öncesinde, 2015 yılında kaybettiğimiz, Dicle'nin ve pek çoğumuzun hocası ve meslektaşı, Türkiye'de sosyoloji ve toplumsal cinsiyet çalışmalarının öncü isimlerinden olan Ferhunde Özbay'ı meslektaşları ve öğrencilerinin konuşmacı olarak yer aldığı "Ferhunde Özbay'ın anısına..." başlıklı panelde andık. Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi ile birlikte düzenlediğimiz etkinliğin açılış konuşmalarını Ayşe Gül Altınay, Füsün Ertuğ, Aslı Davaz ve Ayfer Bartu Candan yaptılar. Ferhunde Özbay'ın araştırmacı, eğitmen, danışman, aktivist ve meslektaş olarak çeşitli yönleriyle ele alındığı, akademiye katkılarının anlatıldığı panelde, Ayşe Akalın, Şemsa Özar, Cenk Özbay, Taylan Acar, Arzu Ünal ve Didem Danış'ın konuşmalarının ardından, katılımcılar da Ferhunde Özbay ile ilgili anılarını paylaştılar.

Şirin Tekeli Araştırma Ödülü

Türkiye’de toplumsal cinsiyet odaklı araştırmaları desteklemek ve teşvik etmek amacıyla 2017’de Şirin Tekeli Araştırma Ödülü’nü vermeye başladık. 1980’lerden bu yana demokrasi, akademik özgürlük, toplumsal cinsiyet eşitliği ve feminizm alanlarında öncü çalışmalar yapan ve Haziran 2017’de aramızdan ayrılan Şirin Tekeli’nin açtığı alanların gelişmesine ve çeşitlenmesine katkıda bulunmak amacıyla hayata geçirdiğimiz Şirin Tekeli Araştırma Ödülü’ne ilgi yoğun oldu. Gelen başvurular Yeşim Arat, Fatmagül Berktaş, Deniz Kandiyoti, Sibel Irzık ve Ayşe Öncü’den oluşan üniversiteler arası bir seçici kurul tarafından uluslararası akademik kriterler temel alınarak değerlendirildi. 2017 yılında İstanbul İsveç Başkonsolosluğu desteğiyle düzenlediğimiz Şirin Tekeli Araştırma Ödülü’ne başvurarak katkıda bulunan, Araştırma Ödülü ve Araştırma Teşvik Ödülü’ne hak kazanan tüm araştırmacıları tebrik ediyoruz.

Şirin Tekeli Araştırma Ödülü 2017 Sonuçları

ARAŞTIRMA ÖDÜLÜ

- Demet Bolat** “Türkiye’de Ailecilik ve Eşik Mekânlarda Kadın Deneyimleri”
Ezgi Burgan “Çürüğün Üretimi: Yayla Coğrafyasında Türler Arası Karşılaşmalar ve Cinsiyet”
Aylin Demir “AKP’nin Kadın Eğitim ve Kültür Merkezleri: Mahalle Örgütlenmelerinin Kadın Yüzü”

ARAŞTIRMA TEŞVİK ÖDÜLÜ

- Fatih Altuğ** “Osmanlı Kadın Yazarlık Alanı (1895-1908)”
Coşku Çelik, Ecehan Balta “Maden İşçisiyle ‘Ev’li: Ev Kadınlığı Deneyimlerinin Farklılaşması”
Sezen Çilengir, Arzu İnan, Rüya Telli “Bir Bellek Mekânı Olarak Nazilli Sümerbank Basma Fabrikası’nda Çalışan Kadınların Gündelik Hayatı”
Özgür Sevgi Göral “Hayatta Kalmak, Ayakta Kalmak, Adaleti Aramak: Ağır Ceza Mahkemelerinde Kadınlar”
İclal Ayşe Küçükkırca “İttifak, Dayanışma ve Çelişki Kavramları Işığında Türkiye Kadın/Feminist Hareketleri”
Yıldız İpek Mehmetoğlu “Bir Buluşma Yeri Olarak Ev: Aliye Berger’in Narmanlı Han’daki Atölye-Apartmanı Üzerinden 1950’ler Türkiye’sinde ‘İdeal Ev’e Bakış”
Yonca Güneş Yücel, Gözde Orhan “Türkiye Yayıncılık Hayatının Yeni Aktörleri Olarak Kadın Çevirmenler: Dilin, Kuramın ve Mesleğin Dönüşümü (1980-2002)”

ARAŞTIRMA ve YAYINLAR

Bu yıl Zeynep Gürlü Göker aramıza SSBF Öğretim Üyesi ve SU Gender'a bağlı Uzman Araştırmacı olarak katıldı. Eylül'den itibaren, katılımcı demokrasi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eğitim kurumlarında karar alma mekanizmaları ile ilgili araştırmalarına SU Gender bünyesinde devam ediyor.

2017 yılı, SU Gender'ın araştırma alanında ulusal ve uluslararası işbirliklerini artırdığı ve çeşitlendirdiği bir yıl oldu. Raoul Wallenberg Enstitüsü'nün işbirliğiyle "Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylemleri: Bir Temel Değerlendirme Çalışması" başlıklı bir araştırma projesi yürütmeye başladık. Bu araştırmanın temel hedefi, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik yürütülmekte olan faaliyetlerin bir haritasını çıkarmaya başlamak, uzmanlarla görüşerek politika geliştirme süreçlerini değerlendirmek ve geleceğe yönelik önerilerde bulunmak.

Bu yıl ayrıca Avrupa Birliği'nin Ufuk 2020 Araştırma ve İnovasyon programı çerçevesinde uluslararası araştırma işbirlikleri geliştirmek adına Brüksel'de düzenlenen proje etkinliklerine katılarak yeni araştırma ortaklıkları oluşturduk ve çok-uluslu araştırma projeleri yazma çalışmalarına başladık. Eğitim ve toplumsal cinsiyet alanında yaptığımız araştırmaların uluslararası platformda yaygınlaştırılması için attığımız adımlardan biri de **European Education Research Association (EERA)** altında kurulan Gender and Education / Toplumsal Cinsiyet ve Eğitim Ağına dahil olmamız oldu.

Raoul Wallenberg Enstitüsü ile bu yıl içinde gerçekleştirdiğimiz bir başka işbirliği de 8-9 Aralık'ta düzenlediğimiz "Sosyal Araştırmalarda Toplumsal Cinsiyet Eğitimi" oldu. İki günlük bu program kapsamında, insan hakları alanında yüksek lisans ve doktora çalışmalarına devam eden öğrencilerin araştırmalarını toplumsal cinsiyet bakış açısıyla zenginleştirmeleri için cinsiyet çalışmaları ve cinsellik, sosyal ve ekonomik haklar, sağlık ve göç, militarizm, hafıza, hukuk ve insan hakları alanlarında oturumlar düzenlendi ve şu sorular ele alındı: Dünyayı ve araştırma yaptığımız alanları daha iyi anlayabilmek için neden toplumsal cinsiyet kavramına ihtiyaç duyarız? Toplumsal cinsiyet kavramı ve feminist araştırma metodolojileri sosyal bilimlere nasıl dönüştürdü, ne tür kuramsal ve metodolojik değişikliklere yol açtı? Farklı araştırma alanlarında toplumsal cinsiyet bağlamında sorulmaya başlanan yeni sorular, uygulanmaya başlanan yeni metodolojiler neler? Araştırma tasarlarken ve yürütürken (toplumsal) cinsiyeti dikkate almamanın sonuçları neler oluyor; neleri görmekten, anlamaktan ve açıklamaktan

yoksun kalıyoruz? Araştırma sorusunun oluşturulması, literatürün incelenmesi, araştırma yöntemlerinin seçilmesi, veri toplanması, veri analizi, tez veya rapor yazımı, sonuçların yaygınlaştırılması gibi araştırma süreçlerini cinsiyet ilişkilerini dikkate alarak kurgulamak ve yürütmek nasıl mümkün olabilir? Bunu yaparken nasıl zorluklarla karşılaşılabilir, bu zorlukları aşmak için neler yapılabilir? Cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve cinsellik çalışmaları insan hakları araştırmalarına neler kattı / katabilir?

Bir yandan yeni araştırma projelerine başlarken, bir yandan da geçmiş yıllarda yaptığımız araştırmaların ve uluslararası işbirliklerinin sonuçlarını almaya devam ediyoruz. Sabancı Üniversitesi ve Central European University tarafından desteklenen proje kapsamında 2012'de İstanbul'da düzenlenen uluslararası "Savaş ve Siyasal Şiddette Hafıza ve Toplumsal Cinsiyet Konferansı" ile 2013'te (CEU işbirliğiyle) Budapeşte'de ve 2014'te (CEU ve İstanbul Politikalar Merkezi İşbirliği ile) İstanbul'da düzenlenen *Savaş ve Siyasal Şiddette Hafıza ve Toplumsal Cinsiyet Genç Araştırmacılar Konferansları*'nda yapılan bazı sunumların yer aldığı *Gendered Wars, Gendered Memories: Feminist Conversations on War, Genocide and Political Violence* (derleyen Ayşe Gül Altınay ve Andrea Petö) kitabı 2016 yılında Routledge tarafından yayınlandı. 2017'de Budapeşte ve Varşova'da bu kitabın tanıtıldığı ve kapsamlı olarak tartışıldığı toplantılar düzenlendi.

2013'ten bu yana parçası olduğumuz, Columbia Üniversitesi merkezli *Women Mobilizing Memory* (Hafızayı Harekete Geçiren Kadınlar) çalışma grubu kapsamında, 2014'te İstanbul'da ve 2015'te New York'ta düzenlediğimiz atölye çalışmaları ve sergilere dayanan bir akademik derleme önümüzdeki yıl Columbia University Press tarafından yayınlanacak. Kitapta, Hülya Adak, Ayşe Gül Altınay ve Sibel İrızık'ın yanı sıra, Sabancı Üniversitesi mezunları Bürge Abiral, Dilara Çalışkan ve Armanc Yıldız'ın ve Mercator-İstanbul Politikalar Merkezi araştırmacısı Banu Karaca'nın da makaleleri yer alıyor. Bürge Abiral, Ayşe Gül Altınay, Dilara Çalışkan ve Armanc Yıldız'ın birlikte kaleme aldıkları "*Curious Steps: Mobilizing Memory Through Collective Walking and Storytelling in Istanbul*" makalesi, 2014'te başlattığımız Cins Adımlar yürüyüşlerinde hafızayı harekete geçirmeye dair geliştirilen yeni yöntem ve çok yönlü bilgi üretme sürecini inceliyor.

Avrupa Araştırma Komisyonu (ERC) tarafından fonlanan ve Arzu Kıbrıs tarafından yürütülen *EXPOVIBE: Siyasal Şiddete Maruz Kalma ve Bireysel Davranışlar* araştırmasına bu yıldan itibaren SU Gender da destek veriyor. Siyasal şiddete maruz kalma deneyiminin bireylerin toplumsal, ekonomik ve siyasi davranışlarına etkisini inceleyen araştırma, 5000 erkek ve 6000 kadınla yapılacak iki ayrı anket çalışmasına dayanarak, siyasi şiddete maruz kalma deneyiminin, dört maddede gruplanan bireysel davranış ve tutumlar üzerine etkisini ele alacak: 1) Eşler arası ilişkilerde şiddet; 2) Risk, zaman, toplumsal tercihler, kariyer seçimi, kazanç ile ilgili davranış ve tutumlar, 3) Siyasete katılım, hoşgörü, siyasi ideolojilere yaklaşım ve seçmen davranışı gibi siyasi davranış ve tutumlar; 4) Psikolojik ve fiziksel sağlık.

SU Gender öğretim üyelerinin bazı araştırmaları ise şöyle: Ayşecan Terzioğlu Türkiye'deki Suriyeli kadınların sağlık hizmetlerine erişiminde yaşadığı sorunlar üzerine ve Global Bridges Foundation tarafından fonlanan *Quit Tobacco International-Turkey Projesi* kapsamında Türkiye'de sigara içmenin ve bırakmanın sosyal ve kültürel nedenleri üzerine iki araştırma yürütüyor. Cenk Özbay ise Ayfer Bartu Candan ile birlikte gerçekleştirdiği, 2017 sonunda tamamlanan ve Açık Toplum Vakfı ile Boğaziçi Üniversitesi tarafından da desteklenen araştırma projesinde, Türkiye'deki farklı şehirlerde feminizm ve LGBT aktivizmi yapan üniversite öğrencilerini inceliyor.

2016-2017 akademik yılında yayınlanmış veya 2018'de yayınlanacak bazı makale ve kitaplar:

Adak, H. ve Rüstem Ertuğ Altınay (2018). Performing Turkishness: Theater and Politics in Turkey and its Diasporas, *Special Issue of Comparative Drama*.

Adak, H. (2018). *Halide Edib und Politische Gewalt*, (C. Guttstadt, Çev.) Berlin: Duncker & Humblodt.

Çelik, A.B. (2017). Gendered Aspects of Conflict, Displacement and Peace Process in Turkey, *International Migration*, 55: 5, 136–149.

Göker, Z. G., H. Simga (2017). Whither Feminist Alliance? Secular Feminists and Islamist Women in Turkey, *Asian Journal of Women's Studies* 23 (3).

Göker, Z. G. Gender, Care and Welfare: Can Caretakers Allowances or Basic Income Promote Gender Equality?, *Kadın/Women* 2000 (forthcoming)

Nagar, R. and K. Davis, J. Butler, A. L. Keating, C. de Lima Costa, S. E. Alvarez, A. G. Altınay; edited by O. Costra and E. Ergun (2017). A Cross-Disciplinary Roundtable on the Feminist Politics of Translation. In *Feminist Translation Studies: Local and Transnational Perspectives*, eds. O. Costra and E. Ergun. London: Routledge, 111-135.

Özby, C., Maral Erol, Aysecan Terzioğlu, Z. Umut Turem (2016). *The Making of Neoliberal Turkey*, London: Routledge.

Özby, C. (2016). Inarticulate, Self-Vigilant and Egotistical: Masculinity in Turkish Drawn Stories in *The Making of Neoliberal Turkey*, London: Routledge, pp. 87-110.

Özby, C. (2017). *Queering Sexualities in Turkey: Gay Men, Male Prostitutes and the City*, London: I.B. Tauris.

Özby, C. (2017). Railways in Europe, *The Sage International Encyclopedia of Travel and Tourism*, edited by Linda L. Lowry, pp. 1004-1008, London: Sage.

Özby, C., Maral Erol (2018). No Andropause for Gay Men: The Body, Aging and Sexuality in Turkey, *Journal of Gender Studies* <http://dx.doi.org/10.1080/09589236.2017.132971>

Özby, C. and Evren Savci (2018). *Queering Commons in Turkey*, GLQ (forthcoming)

Terzioğlu, A., W. Hammoudeh (2017). Coping with Cancer Diagnosis and Treatment: A Comparative Study on Women with Breasts Cancer in Turkey and Occupied Palestinian Territory, *Reproductive Health Matters* (RHM), 25 (S1), 35-46.

Terzioğlu, A. (2018). Banality of Evil and the Normalization of Discriminatory Discourses Against Syrians in Turkey. *Anthropology of the Contemporary Middle East and the Central Eurasia* (ACME), 4: 2 (Forthcoming - February, 2018).

Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Doktora Programı başladı

Türkiye’de bu alanda İngilizce eğitim verecek olan ilk uluslararası doktora programı, Eylül 2017’de öğrenci kabul etmeye başladı. Disiplinlerarası bir program olan Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Doktora Programı, doktora öğrencilerini, toplumsal cinsiyet analizlerini şekillendiren kavram, yöntem ve yeni araştırmalarla tanıştırmak, toplumsal cinsiyet ve cinsellik ilişkilerinin politik, ekonomik, sosyal ve kültürel oluşumları nasıl şekillendirdiklerini, farklı akademik disiplinlerden beslenerek araştırmayı amaçlıyor. Doktora programının iki hedefi var: Birincisi, akademisyen ve eğitimci adayları için ileri eğitim ve araştırma fırsatları sunmak; ikincisi, kamu politikaları, sivil toplum örgütleri ve insan hakları araştırmaları ve savunuculuğu gibi alanlarda toplumsal cinsiyet çalışmaları yürütecek profesyoneller yetiştirmek.

8 MART ETKİNLİKLERİ

SU Gender
MART ♀ 2017

Toplumsal Cinsiyet Açısından Sağlık, Beden, Cinsellik

8 Mart Dünya Kadınlar günü kapsamında 2017 Mart ayına yayılan bir dizi etkinlik düzenledik. “**Toplumsal Cinsiyet Açısından Sağlık, Beden, Cinsellik**” başlığını taşıyan bu etkinlikler kapsamında uluslararası konuşmalar, paneller, film gösterimleri ve söyleşiler gerçekleştirdik. Ayrıca, Sabancı Üniversitesi öğretim üyeleri, çalışanları ve öğrencilerinin bizimle paylaştığı 8 Mart mesajlarını görsellerle kampüste ve sosyal medyada yaygınlaştırdık.

Nörobilime ve Cinsiyete Feminist Yaklaşımlar

1 Mart 2017’de Columbia Üniversitesi, Barnard College’den **Rebecca Jordan-Young**’ı kampüste ağırladık. Jordan-Young, “Beyni Cinsiyetsizleştirme! Nörobilime Feminist Katkıları” başlıklı konuşmasında, nörobilim araştırmalarını toplumsal cinsiyet açısından eleştirel bir bakış açısıyla ele aldı. Rebecca Jordan-Young, aynı zamanda 4 Mart Cumartesi günü Karaköy Minerva Palas’da, “Bedende Cinsiyeti Bulmak: ‘Orada ne var?’ dan ‘Ne zaman orada?’ ya” başlıklı bir konuşma yaptı. Moderatörlüğünü Alev Özkazanç’ın yürüttüğü ve Columbia Global Centers I İstanbul işbirliğiyle düzenlediğimiz bu konuşmada Jordan-Young, cinsiyete dair bilimsel araştırmaları değerlendirirken sabit cinsiyet kategorilerinin sınırlı ve yanıltıcı olduğunu ifade etti, cinsiyete dair organlar, hormonlar ve diğer bedensel süreçleri farklı zamanlardaki işleyişlerine göre ele almanın önemini vurguladı.

Kampüste Feminist Bilgi Yarışması

8 Mart Çarşamba günü kampüste Feminist Trivia/ Bilgi Yarışması etkinliğini düzenledik. Yemekhanede gerçekleşen ve 15 soruda "Kadın ve LGBTİ'lerin Mücadele Tarihi" ne dair bilgiler içeren yarışmaya hem çalışanlardan hem de öğrencilerden katılım geniş oldu.

Sağlık, Beden, Cinsellik Konulu Paneller

8 Mart Çarşamba günü kampüste İlker Birbil'in kolaylaştırıcılığı olduğu panelde, Gülhan Erkaya Balsoy, Ayşecan Terzioğlu ve Tuba Demirci konuşmacı olarak yer aldı. Tarih ve antropoloji çerçevesinden konuya yaklaşan sunumlarda Osmanlı'dan günümüze nüfus politikaları, kadın bedeni, doğum, lohusalık ve menapoz konuları tartışmaya açıldı. 10 Mart Cuma günü Karaköy'de Ayşecan Terzioğlu'nun kolaylaştırıcılığını üstlendiği panelde ise Seven Kaptan, Elif Avcı ve Maral Erol konuşmacı olarak yer aldı. Bu panelde sağlık, beden ve cinsellik konuları cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim açısından ele alınırken tartışma bölümü katılımcıların soru ve yorumlarıyla şekillendi.

Cinsiyet Devrimi'ni Konuştuk

Film gösterimi ve söyleşi temalı etkinliklerin ilkinin 13 Mart'ta Başak Tuğ ve Feyza Akınerdem'in katılımıyla Karaköy'de düzenledik. İran'da boşanmayı konu alan Talak (Boşanma) adlı belgeselin gösteriminin ardından konuya ilişkin tartışma yürütüldü. 21 Mart'ta ise kampüste National Geographic'in Cinsiyet Devrimi isimli belgeselinin gösterdikten sonra Sema Semih, Şevval Kılıç ve İlksen Gürsoy'un konuşmacı olarak katılımlarıyla belgeselde ele alından cinsiyet çeşitliliği konusunu tartıştığımız bir sohbet gerçekleştirdik.

MOR SERTİFİKA PROGRAMI

2007 yılında **Sabancı Vakfı**'nın desteğiyle Türkiye'nin farklı illerinden lise öğretmenlerine toplumsal cinsiyet farkındalığı kazandırmak amacıyla yola çıkan **Mor Sertifika Programı**, süreç içerisinde öğretmen adaylarıyla birlikte eğitimin farklı kademelerindeki öğretmen ve öğrencileri de programa dâhil ederek eğitim faaliyetlerini ve materyal üretme çalışmalarını her geçen yıl geliştirerek sürdürüyor.

10 yılda gerçekleşen 8 program ile **3500'e** yakın öğretmene illerinde ulaşan ve 345 öğretmene sertifika veren Mor Sertifika Programı, her geçen gün daha çok insanın hayatına dokunuyor. Mor Sertifikalı öğretmenlerin kimisi 10 yılda **5000** öğrencisine toplumsal cinsiyet farkındalığı kazandırırken, kimisi yalnızca 2 yılda kendi öğrencileri dışında öğretmenler, belediye çalışanları ve üniversite öğrencilerinden oluşan **1500** kişiye toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi verdi.

Önce öğrencilerde, sonra da okullarda ve eğitim sisteminde toplumsal cinsiyet farkındalığı ve dönüşüm yaratma hedefiyle yola çıkan Mor Sertifika Programı, geçtiğimiz yıllarda eklenen **Genç Mor Sertifika, Oyunlarla Genç Mor Sertifika, Mor Dosya ve Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Toplumsal Cinsiyet Sertifika Programı** çalışmalarıyla etki alanını genişleterek yoluna devam ediyor.

Mor Sertifika'nın 10. Yılı Kutlu Olsun!

2017 yılında, Mor Sertifika Programı'nın 10'uncu yılını kapsamlı bir iletişim çalışması ile paylaşma ve kutlama şansımız oldu. Bu çalışma kapsamında hazırlanan sözlü tarih kitabı için Ocak ayında Gülay Kayacan'ın SU Gender ekibi için tasarladığı 2 günlük Sözlü Tarih atölyesini gerçekleştirdik. Atölyede edinilen teorik ve pratik bilgiler ışığında 10 yıldır Mor Sertifika'ya emek veren akademisyen, uzman ve çalışanların yanı sıra Türkiye'nin dört bir yanından Mor Sertifikalı öğretmenlerle derinlemesine görüşmeler yaptık. Bu yoğun çalışmanın ardından Mor Sertifika'nın tarihini, yöntemini ve etkilerini anlatan ve Rüken Alp, Betül Sarı, Ayşegül Taşıtman ve Reyhan Tutumlu tarafından kaleme alınan **On Yılın Hikâyesi** kitabı ortaya çıktı.

Kitap yazım süreci ile eş zamanlı olarak gerçekleştirilen belgesel çalışmasında ise Mor Sertifikalı öğretmenlerin kişisel hikâyelerine odaklandık. Belgesel, Mor Sertifikalarını farklı yıllarda almış **Edirne, Eskişehir, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Van**'dan beş öğretmenin Mor Sertifika sonrası mesleki ve özel hayatlarında gerçekleşen değişimler ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik çabalarını anlatıyor. Sabancı Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti Başkanı ve Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı, Sabancı Vakfı Genel Müdürü Zerrin Koyunsağan, Sabancı Üniversitesi Rektörü Ayşe Kadioğlu ve SU Gender ekibi de görüş ve yorumları ile bu anlatıyı zenginleştiriyor.

30 Kasım'da Sabancı Center'da düzenlenen tanıtım gecesi ile hem kitap hem de belgeseli konuklar ve basınla paylaştık. Güler Sabancı ve Ayşe Kadioğlu'nun açılış konuşmalarıyla başlayan gecede Ayşe Gül Altınay ve Ayşegül Taşıtman'ın sunumlarının ardından belgeselde yer alan öğretmenlere plaketleri verildi. 15 Aralık'ta ise Karaköy Minerva Palas'ta belgeselin ilk gösterimini gerçekleştirdik. Gösterimin ardından Deniz Tarba Ceylan moderatörlüğünde yürütülen tartışmada Kenan Çayır, Nihat Berker ve Sibel Irzık Mor Sertifika Programı'nı anlattılar.

Genç Mor Sertifika

Bilgi Üniversitesi Sosyoloji ve Eğitim Çalışmaları Birimi (SEÇBİR) ortaklığında yürütülen eğitim fakültesi öğrencilerine yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği sertifika programı **Genç Mor Sertifika** kapsamında 2017 yılında **İstanbul, Kocaeli ve Bursa**'dan öğretmen adaylarına açık bir kış programı ve tüm Türkiye'den öğretmen adaylarına açık bir yaz okulu gerçekleştirdik. Düzenlenen programların her birine Türkiye'nin dört bir yanından yüzlerce kişi başvurdu. Sosyolojiden psikolojiye, edebiyattan medyaya farklı alanlardan akademisyen ve uzmanların katkı sunduğu programda, üniversite, branş, cinsiyet ve sınıf çeşitliliğinin göz önünde bulundurulduğu değerlendirme sürecinin ardından seçilen **59 öğretmen adayı** toplumsal cinsiyet eşitliği sertifikalarını almaya hak kazandı.

Oyunlarla Genç Mor Sertifika

Oyunlarla Genç Mor Sertifika kapsamında Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (ÇOÇA) ortaklığında ilk ve ortaokul öğrencilerine toplumsal cinsiyet farkındalığı kazandırmak amacıyla kutu oyunu atölyeleri düzenlemeye 2017'de de devam ettik. Sabancı Üniversitesi öğrencileri, ilk ve ortaokul öğrencileriyle bir araya gelerek bir yandan eğlenirken bir yandan da cinsiyet eşitliği üzerine konuşma fırsatı buldular.

Program kapsamında Sabancı Üniversitesi birinci sınıf öğrencileri 3 hafta boyunca toplamda 9 saat süren eğitimlerde toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılık ve çocuklarla toplumsal cinsiyet eşitliği konuşmak konularında bilgilendiriliyor. Ardından gerçekleştirilen etkinliklerde, üniversite öğrencileri ÇOÇA'nın ürettiği toplumsal cinsiyet temalı kutu oyunları "Neden Olmasın?" ve "Mesela Sokağı" nı ilk ve ortaokul öğrencileri ile oynuyorlar.

Mart-Aralık 2017 tarihleri arasında Sabancı Üniversitesi'nden 50 birinci sınıf öğrencisi İstanbul ve Kocaeli'den 345 ilköğretim öğrencisiyle oyun oynama fırsatı yakaladı. Kutu oyunları aynı zamanda farklı illerde de yaygınlaştırılmaya devam ediyor. Sabancı Üniversitesi Lise Yaz Okulu kapsamında liseliler için gerçekleştirilen oyun atölyesinde Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelen 16 lise öğrencisi ile toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine konuşarak, "Neden Olmasın?" oyununu oynattık. Ayrıca, proje kapsamında düzenlenen tanıtım atölyelerinde İstanbul ve Eskişehir'den 56 öğretmen, sivil toplum kuruluşu ve sendika üyesine kutu oyunlarını tanıttık.

Mor Dosya

2017'de başladığımız Mor Dosya programıyla lise müfredatına uygun toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı materyal geliştirme çalışması yürütüyoruz. Yıllardır Türkiye'nin dört bir yanındaki öğretmenlerden gelen toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı eğitim materyali talepleri, alanda büyük bir eksikliğe ve ihtiyaca işaret ediyordu. Bu nedenle, 2017'de dört farklı branştan (sosyal bilimler, edebiyat, matematik ve fen bilimleri, rehberlik) lise öğretmeniyle alanlarında uzman öğretim üyelerini bir araya getirdik ve lise öğretmenlerinin sınıf içi etkinliklerde öğrencileriyle uygulayabilecekleri toplumsal cinsiyet eşitliği konusunu anaakımlaştırmaya yönelik materyaller üretmeye başladık.

Programda yer alan uzmanların ve lise öğretmenlerinin bir araya geldiği iki eğitimi Haziran ayı içinde tamamladık. İpek Gürkaynak tarafından yürütülen atölye çalışmasında “Yetişkin Eğitimi” üzerine yöntem ve tartışmaları inceledik. Gülesin Nemutlu’nun düzenlediği ikinci atölye çalışmasında ise “Oyun Geliştirme ve Materyal Üretimi” üzerine tartıştık. Atölyeler sonrasında branşlarına göre gruplara ayrılan uzman ve öğretmenler 7 ay boyunca yoğun bir materyal üretim süreci yürüttüler.

Çalışma sayesinde tarihte kendisine oldukça az yer bulabilmiş kadın bilim insanları ile ilgili farkındalığı artırmak ya da eşitlikçi bir dil kurma konusunda öğrencilerine yol göstermek gibi önemli konularda materyal eksikliği çektiklerini bildiğimiz öğretmenlere kolaylıkla kullanabilecekleri dijital ve basılı materyallerin ulaştırılması hedefleniyor.

Eğitimde toplumsal cinsiyet farkındalığı yaratmak amacıyla yürütülen Mor Sertifika Programı kapsamında SU Gender

Sivil Toplum Kurumları İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı başlatıyor!

Son başvuru tarihi 30 Eylül 2017

Detaylı bilgi ve başvuru için: Mor Sertifika Programı morsertifikaprogrami@sabanciuniv.edu

SABANCI VAKFI Sabancı Üniversitesi

Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Toplumsal Cinsiyet Sertifika Programı

STK’lar İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı’nın ilkinin bu yıl 11-12 Kasım ve 16-17 Aralık tarihlerinde İstanbul’da düzenledik. Programa aralarında Aydın, Diyarbakır, Eskişehir, Mersin, Trabzon, Urfa’nın da bulunduğu toplam 14 ilden farklı alanlarda çalışan 28 STK temsilcisi katıldı. Dört günlük programda toplumsal cinsiyete yönelik temel kavramlar, kadın hareketi tarihi, eğitim politikaları, siyaset ve temsiliyet, örgütlenme, çatışma çözümü, kadın istihdamı, yerel yönetimler, sağlık politikaları gibi modüller yer aldı. İzleme çalışması da yürütülen program kapsamında sivil toplum örgütlerinin kendi illerindeki öğretmenlerle işbirliği yürütmesi hedefleniyor.

Mor Sertifika İstanbul dışında yaygınlaşıyor!

2007 yılından bu yana devam eden Mor Sertifika Programı'nın, önümüzdeki yıllarda İstanbul merkezli olmaktan çıkıp başka illerde de yürütülmesini, aynı zamanda İstanbul programının genişletilmesini amaçlıyoruz. Yaygınlaştırma çalışmalarının ilk toplantısını 26 Mayıs'ta İzmir'de gerçekleştirdik.

2 Haziran Ankara ve 8 Haziran İstanbul toplantılarının ardından Ekim ayında İstanbul'da her üç ilden katılımcılarla bir çalıştay gerçekleştirdik.

Bu buluşmalarla, Mor Sertifika'nın etki alanını genişletebilmesi için çeşitli ortaklık ve dayanışma imkânlarının ilk adımları oluştu.

Mor Sertifika'dan Farkındalık Eğitimi ve Etkinlikleri

Mor Sertifika ekibi olarak 2017 yılında da eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliği alanında farkındalık eğitimlerine devam ettik. ERG tarafından 14.sü düzenlenen Eğitimde İyi Örnekler Konferansı'na 3 farklı atölye çalışmasıyla katkı sunarak farklı illerden gelen öğretmenlerle yürüttüğümüz çalışmaları paylaştık. Sadece İstanbul'da değil, Bursa ve Eskişehir'de de eğitim ve atölye çalışmalarını sürdürdük. Bu atölyelerde öğretmen, STK temsilcisi ve ortaokul/lise/üniversite öğrencileriyle buluştuk.

CİNS ADIMLAR: TOPLUMSAL CİNSİYET VE HAFIZA YÜRÜYÜŞLERİ

2014'ten beri Chrest Vakfı desteğiyle yürüttüğümüz Cins Adımlar: Toplumsal Cinsiyet ve Hafıza Yürüyüşleri Programı; yaşadığımız şehri şekillendiren tarihsel, toplumsal ve politik ilişkilere toplumsal cinsiyet odaklı alternatif bakış açıları sunmayı amaçlıyor. Genç ve gönüllü hikâye anlatıcılarından oluşan Cins Adımlar ekibi, toplumsal cinsiyet ve kültürel çeşitlilik açısından önemli tarihe sahip olan Kadıköy, Balat ve Beyoğlu'nda düzenlediği yürüyüşlerle cinsiyet, hafıza, şehir, mekân ve zaman arasındaki ilişkiler üzerine düşünmeye; şehrin görünür olmayan hafızalarının izini sürmeye devam ediyor.

Cins Adımlar ekibi olarak 2017'de farklı kişi ve grupların katılımıyla Beyoğlu, Balat ve Kadıköy'de düzenlediğimiz yürüyüşlere devam ettik. Aralarında Sabancı Üniversitesi Lise Yaz Okulu öğrencileri; İstanbul Bilgi Üniversitesi Kültür ve Sanat Yönetimi öğrencileri; farklı alanlarda çalışan STK temsilcileri, feminist ve LGBTİ gruplarından aktivistler; kent, hafıza ve cinsiyet odaklı çalışan akademisyenler ve sanatçıların olduğu **150'den fazla kişinin katılımıyla** toplam 11 yürüyüş gerçekleştirdik. 2014'ten bugüne yaptığımız yürüyüşlerin sayısı **36**'ya ulaştı. Yürüyüşlere gelen misafirlerimiz arasından hikâye anlatıcısı olarak çalışmaya dâhil olanlar oldu.

2017'de aynı zamanda, kendi şehir ve hafıza yürüyüşlerini tasarlamak, yaşadıkları şehrin tarihine ve kültürüne daha derinden bakmak isteyen gruplar için kent, hafıza ve toplumsal cinsiyet eğitimleri düzenlemeye başladık. Cins Adımlar eğitimcileri Ayşe Gül Altınay, Sema Semih, Ebru Nihan Celkan ve Tuğçe Tezer Çankaya Belediyesi ve Kaos GL desteğiyle **Ankara**'da, Yuva Derneği ve ALİKEV'in desteğiyle **Antakya**'daki gruplara "toplumsal cinsiyet", "kent ve hafıza", "performans ve hikâye anlatıcılığı" başlıklı eğitimler verdi.

24 Mayıs'ta Mekânda Adalet Derneği, Hrant Dink Vakfı Türkiye-Ermenistan Programı, Cins Adımlar ve Karakutu Derneği'nin katılımıyla Hrant Dink Vakfı Konferans Salonu'nda **Kenti Anlamak ve Kentte Adalet için Yürümek** başlıklı bir panel düzenlendi.

Cins Adımlar Programı Koordinatörü Sema Semih'in de konuşmacı olduğu panelde, yürümeği bir yöntem olarak akademik araştırmalarında, sosyal sorumluluk projelerinde ve sanatsal çalışmalarında kullanan katılımcılar kent deneyimine dair farklı ufuklar açan sunumlar yaptılar.

Cins Adımlar ekibi olarak 2017'nin son günlerinde Balat üzerine yürüttüğümüz araştırmayı genişletmek ve anlattığımız Balat hikâyelerini derinleştirmek ve zenginleştirmek amacıyla bir atölye düzenledik. Mart 2018 itibarıyla Balat yürüyüşlerimize devam edeceğiz.

Cins Söyleşiler

2016 yılında düzenlenmeye başladığımız Cins Söyleşiler'in üçüncüsünü, İstanbul, Toplumsal Cinsiyet ve Göç başlığıyla 4 Şubat Cumartesi günü Karaköy Minerva Palas'ta gerçekleştirdik. Söyleşide İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı'ndan Alp Biricik, Kadınlarla Dayanışma Vakfı'ndan Özge Burak, ruh sağlığı uzmanı ve akademisyen Ayşe Devrim Başterzi ve Kadın Kadına Mülteci Mutfağı gönüllüleri Songül Yazar Dede ve Meryem Hamd hem Türkiye'deki göçmenlerin durumuyla ilgili güncel araştırmalardan, hem de göçmen dayanışma grup ve inisiyatiflerinde yapılan farklı

çalışmalardan bahsettiler. 22 Nisan günü düzenlediğimiz **Cinsiyet Perspektifiyle Kent/Kentlilik** başlıklı söyleşide ise Cenk Özbay, Dilek Özhan Koçak, Orhan Kemal Koçak, Funda Şenol Cantek ve Melek Göregenli cinsiyet ve kent üzerine farklı alanlarda yaptıkları çalışmalar üzerine konuştu.

Dönüştürücü Aktivism Programı

2017 Ekim ayında Chrest Vakfı desteğiyle, farklı kurum ve gruplarda toplumsal cinsiyet odaklı çalışan sivil toplum çalışanları, gönüllüleri ve aktivistlerin katılımıyla “Dönüştürücü Aktivism: Toplumsal Cinsiyet ve Siyaseti Yeniden Düşünmek” başlıklı yeni bir program yürütmeye başladık. Katılımcıların toplumsal cinsiyet alanında yaptıkları çalışmalarını duygusal ve fiziksel olarak daha dengeli bir şekilde sürdürmelerine destek olmaya yönelik alternatif beden ve terapi çalışmalarını içeren aylık buluşmalarımız 2018 yılı Haziran ayına dek sürecek.

KAMPÜS ETKİNLİKLERİ

SU Gender Danışma Kurulu Toplantısı

Akademi, sivil toplum, sanat ve iş dünyasında toplumsal cinsiyet üzerine öncü çalışmalar yürüten 21 kişiden oluşan Uluslararası Danışma Kurulumuz ilk olarak 2017 yılında toplandı. SU Gender olarak yürüttüğümüz faaliyetleri anlatarak önümüzdeki yılın planlarını aktardığımız toplantıda akademide ve sivil toplum alanındaki güncel gelişmeleri de tartışma olanağı bulduk. Danışma Kurulu üyeleri, SU Gender çalışmalarına yapabilecekleri katkıları ortaya koyarken temsil ettikleri kurumlar ile olası işbirlikleri üzerine de önerilerde bulundular.

Kampüs Buluşmaları

Sabancı Üniversitesi Tuzla Kampüsü'nde 1 Kasım 2017'de çalışanlara yönelik bir tanıtım etkinliği düzenledik. SU Gender olarak 2006 yılından beri üniversite içinde ve dışında yapılan çalışmaları aktardığımız ve 95 kişinin katıldığı etkinlikte merkez çalışanları yürüttükleri program ve etkinlikleri tanıttı. İnsan Kaynakları Birimi ile ortak olarak düzenlenen etkinlikte sunumun ardından yapılan paylaşımlarda öneri ve katkılar dile getirildi.

Sabancı Üniversitesi Lisans Oryantasyon Günleri

13-14-15 Eylül tarihlerinde düzenlenen Sabancı Üniversitesi Lisans Oryantasyon Günleri kapsamında SU Gender olarak "Kadınlar Venüs'ten Erkekler Mars'tan mı?" isimli atölyeler düzenledik. Sabancı Üniversitesi'ne yeni başlayan öğrencilere üniversiteyi ve yürütülen çalışmalarını tanıtmayı amaçlayan program kapsamında düzenlediğimiz atölyelerde yaklaşık 50 öğrenciyle toplumsal cinsiyet farkındalığına dair tartışma fırsatı yakaladık.

Proje 102 Dersleri

2016-2017 Bahar ve 2017-2018 Güz dönemlerinde açılan Proje 102 dersleri kapsamında SU Gender olarak danışmanlık yaptığımız projeler sonuçlandı. Balat Toplumsal Cinsiyet ve Hafıza Yürüyüşü projesi kapsamında toplam 8 öğrenci Balat'ın kültürel çeşitliliğinden hareketle ve toplumsal cinsiyet perspektifiyle, seçtikleri mekân ve kişiler üzerine hikâyeler hazırladı. Kampüste Güvenli Alanları Keşfetmek projesine katılan 13 öğrenci, Sabancı Üniversitesi kampüsünde cinsel tacize dair farkındalığı ve cinsiyetsiz tuvaletlere dair ihtiyacı ölçmeyi amaçladıkları çalışmalar ile güvenli alanların yaratılmasına katkıda bulundular. Çocuklarla Kutu Oyunu Oynamak: Neden Olmasın? isimli projeye katılan toplam 50 üniversite öğrencisi, bir yıl içinde 345 ilkököl öğrencisine toplumsal cinsiyet eşitliğine dair farkındalık yaratmayı amaçlayan bu oyunu oynattı.

TOPLUMSAL CİNSİYET FARKINDALIK EĞİTİMLERİ VE BULUŞMALARI

Şirketlere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Eğitimleri

Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu'nun BM Nüfus Fonu ortaklığında yürüttüğü "İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı" (BADV) projesi dahilinde iş yerleri için oluşturulan rehberi uygulayacağını taahhüt eden yaklaşık 20 şirketin çalışanları için "eğitici eğitimleri" düzenleniyor. Bu sene İstanbul, Bursa, İzmir ve Antalya'da düzenlenen eğitimlerin ilk bölümünü SU Gender olarak verdik. Ayrıca Vodafone ve Unilever çalışanları ile toplumsal cinsiyet eğitimi ve farkındalık buluşmaları gerçekleştirdik. 2018 yılında bu çalışmalarını farklı kurumlarla geliştireceğimiz işbirlikleriyle de zenginleştirerek yürütmeye devam edeceğiz.

Toplumsal Cinsiyet ve Edebiyat Söyleşileri

Her dönem "Toplumsal Cinsiyet ve Edebiyat Söyleşileri" ismiyle düzenlediğimiz seminerler dizisinin "Sinema ve Edebiyat" başlıklı 2017 Sonbahar programı, 4 Kasım 2017-13 Ocak 2018 tarihleri arasında gerçekleşti. Seminerlerde Mrs. Dalloway (V. Woolf), Ölüm ve Kız (A. Dorfman), Büyük Umudlar (C. Dickens), Bizim Büyük Çaresizliğimiz (B. Bıçakçı), Fransız Teğmeninin Kadını (J. Fowles), Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku (İ. Algör) eserleri ile bunların TV ve sinema uyarlamaları üzerine toplumsal cinsiyet merceğinden tartışmalar yürüttük. Deniz Tarba Ceylan, Rûken Alp, Reyhan Tutumlu, Aysegül Turan, Tuba Ay ve Betül Sarı bu tartışmaların yürütücülüğünü üstlendi.

Toplumsal Cinsiyet ve Edebiyat Söyleşileri 2017 SİNEMA VE EDEBİYAT

Sonbahar Programı

4 Kasım 2017	Rûken Alp, Soruları Üstlenmişim, Mrs. Dalloway, A. Woolf
11 Kasım 2017	Rûken Alp, Sebep Önememli, Bizim Büyük Çaresizliğimiz, B. Bıçakçı
18 Kasım 2017	Aysegül Turan, İsmail Kurt, Bizim Büyük Çaresizliğimiz, B. Bıçakçı
23 Kasım 2017	Aysegül Turan, İsmail Kurt, Ölüm ve Kız, A. Dorfman
2 Aralık 2017	Deniz Tarba Ceylan, Sakin Önememli, Büyük Umudlar, C. Dickens
9 Aralık 2017	Deniz Tarba Ceylan, Soruları Üstlenmişim, Büyük Umudlar, C. Dickens
14 Aralık 2017	Reyhan Tutumlu, Soruları Üstlenmişim, Bizim Büyük Çaresizliğimiz, B. Bıçakçı
23 Aralık 2017	Betül Sarı, Soruları Üstlenmişim, Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku, İ. Algör
4 Ocak 2018	Tuba Ay, İngilizce, Soruları Üstlenmişim, Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku, İ. Algör
13 Ocak 2018	Tuba Ay, Soruları Üstlenmişim, Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku, İ. Algör

Yürüyen Münevverler Salonu Saat: 19:00 - 19:00
Kategori: Seminerler
Organizasyon: SU GENDER, SU GENDER, SU GENDER
Kontakt: 0312 311 1111
Kırsal: 0312 311 1111
Genel: 0312 311 1111
Ayrıntılı bilgi için: 0312 311 1111

SU GENDER

Gender Forum / SU Gender Direktörü : Sibel Irzık (2010-2016), Ayşe Gül Altınay (2016-)
Gender Forum / SU Gender Koordinatörü : Ayşe Yüksel (2011-2016), Begüm Acar (2016-)

Araştırmalar

Uzman Araştırmacı: Zeynep Gülru Göker (2017-)

Mor Sertifika Programı

Koordinatör : Ayşe Yüksel (2008-2011), Olcay Özer (2012- 2015), Ayşegül Taşıtman (2016-)
Asistan : Olcay Özer (2009-2011), Armanc Yıldız (2014-2015), Betül Sarı (2016-)

Cins Adımlar Programı

Koordinatör : Dilara Çalıskan (2014-2016), Sema Semih (2016-)

Dönüştürücü Aktivizm Programı

Koordinatör : Sema Semih (2017-)

Yönetim Kurulu Üyeleri (2017)

Ayşe Betül Çelik, Ayşe Gül Altınay, Ayten Sönmez, Cenk Özbay, Deniz Tarba Ceylan, Hülya Adak, İlker Birbil, Reyhan Tutumlu, Rüken Alp, Sibel Irzık

Gender Forum / SU Gender Gönüllüleri (2007-2017)

Alev Topuzoğlu, Annedith Schneider, Ayşe Kadıoğlu, Ayşe Öncü, Ayşecan Terzioğlu, Gülayşe Koçak, Huriye Arıkan, Işık Özel, Meral Güçeri, Nakiye Boyacıgiller, Selen Erdoğan, Serap Özer, Tara Hopkins, Tülay Artan, Zeynep İskenderoğlu

SU Gender Asistanları (2017)

Aslı Aygüneş, Ayşe Şanlı, Bade Nur Çayır, Ebrar Nefes, Ezgi Uzun, Janine Rich, Laura Elise Neumann, Naz İlay Özbay, Serhat Kaçan, Servet Büyükkuşoğlu

Danışma Kurulu Üyeleri (2017)

Andrea Petö, Betül Kacar, Bilge Demirköz, Cynthia Cockburn, Cynthia Enloe, Deniz Kandiyoti, Fatmagül Bertkay, İpek Gürkaynak, Karin Karakaşlı, Kenan Çayır, Meral Akkent, Mert Fırat, Nadje Al-Ali, Nazlı Ümit Boyner, Nebahat Akkoç, Nihat Berker, Richa Nagar, Sanem Oktar, Serpil Sancar, Yeşim Arat, Zerrin Koyunsağan

Sabancı Üniversitesi
Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Mükemmeliyet Merkezi

Orta Mahalle, Üniversite Caddesi No:27 Tuzla, 34956 İstanbul Tel: +90 216 483 93 30
sugender@sabanciuniv.edu / sugender.sabanciuniv.edu

Sabancı
Üniversitesi

Orta Mahalle Üniversite Caddesi
No:27 Tuzla 34956 İstanbul

Tel: 0 (216) 483 93 30 Faks: 0 (216) 483 92 50
sugender@sabanciuniv.edu / sugender.sabanciuniv.edu

 SUGender @SUGenderCenter